

Mehézségeket okozott a köd

Az utak járhatók

Szombaton reggelre az ország valamennyi közlekedési útvonala — fő- és mellékútvonala egyaránt — járhatóvá vált. A KPM ügyeletének jelentése szerint országosra szorította 361 gépkocsi szorja az utakat sóval és 228 homokkal — együttvéve mintegy 9 és fél ezer kilométer hosszúságú útszakaszon tesztik biztonságossá a közlekedést, amely az ország teljes közúti hálózatának hozzávetőlegesen 30 százalékát jelenti. Az alsóbbrendű útvonalakon azon dolgoznak, hogy teljes nyomtávon közlekedhessenek a járművek.

Péntekről szombatra vir-

radóra, illetve szombaton reggel délelőtt, elsősorban a köd okozott gondokat a közlekedésben. A sűrű köd miatt a helyi és távolsági vonatok egyaránt 20—40 percet késtek, a nemzetközi expresszek pedig 1—3 órással később érkeztek hazánkba. A MÁVAUT járatain is 40—60 percet késtek a távolsági buszok, de a legnagyobb gondot a köd a Ferihegyi teljes közúti hálózatának hozzátartozóan okozta: már péntek este sem szállt fel a MALÉV frankfurti, illetve athén—kairói gépe. Szombaton reggel pedig nem indulhatott el a moszkvai, a müncheni, illetve a varsó—leningrádi járat gépe sem.

Kazánkocsikkal melegítik az olajvezetékeket

A mostani hideg napokban hősieg helytállást tanúsítanak a Nagy-alföldi Kőolaj- és Földgáztermelő Vállalat szegedi üzemének dolgozói. Speciális berendezésekkel, úgynevezett kazánkocsikkal járják a nagy kiterjedésű szegedi olajvezetőt, s felmelegítik azokat a vezetékeket, amelyekben azt tapasztalják, hogy dermedni kezd az olaj. Kazánkocsikkal védekeznek a befagyás ellen az olajfűtő toronyoknál is. A kitarító erőfeszítések eredményeként januárban sem csökkent a termelés és az új évben minden nap túlteljesítették az olaj- és a földgáztermelési tervet. Naponta több mint 2500 tona olajat indítanak a finomítóba.

Városaink barátságára

Csongrád megyének sajátos településszerkezete van, öt városával a megyék között — a legvárosiasabb megye, ahol városokban él a lakosság 58 százaléka. Ráadásul a városok területi elhelyezkedése is olyan szerencsés, hogy sajátos vonzáskörzetükkel tulajdonképpen a megye valamennyi községét hatókörükbe vonzzák. Megyepolitikánkban városaink fejlesztése mindig fontos helyet foglalt el. Tervszerűen törekedtünk arra, hogy városaink fejlettségi szintje mindinkább kiegyenlítődjék, ezt mindenek előtt iparosítási politikánk szolgálta. Az 1966-os megyei párttervezet határozata alapján például meggyorsult Csongrád és Makó ipari fejlődése, miközben másik három városunk iparosodottsága is tovább folytatódott. A szükségleteknek megfelelően — és természetesen a rendelkezésre álló anyagi erő által meghatározottan — minden vonatkozásban jelentős városaink fejlődése a most befejeződött harmadik ötéves tervben. A fejlődés tendenciájára a dinamizmus jellemző, sőt az alapközművesítés — hallatlanul nagy anyagi befektetést igénylő feladatának megoldása után — egyre látványosabb a városfejlesztés, hiszen — Szeged kivételével — másik négy városunkban radikális városközpont-rekonstrukció kezdődött. A fejlődés a következő ötéves tervben sem lesz kisebb, noha jól tudjuk, hogy be kell érünk szerényebb előrehaladással, mint ami indokolt lenne. Azonban jól tudjuk, hogy a városfejlesztésnek — a múltban, s különösen a felszabadulás előtt — elhanyagolt feladatai megoldása nem néhány év témája.

Mégis úgy véljük — elsősorban szubjektív okok miatt — az elmúlt évtizedekben nem nyertek annyit városaink, amennyit nyerhetek volna ha őszintébb barátság és együttműködés lett volna közöttük. Van helye az önbizalomnak ebben a vonatkozásban egyrészt Szeged, másrészt Csongrád megye között. S ezen most a jelenleg még közigazgatásilag egymás alá nem rendelt és egymás mellett egyenlő jogú tanácsi egységként működő Szeged megyei jogú város, valamint Csongrád megye értendő. A jobb együttműködést az a körülmény is indokolta volna, hogy Szeged — gazdasági, politikai, kulturális stb. — vonzása az egész megyére, s így városunk mint regionális központnak, saját lakóin kívül az egész megyére szemben vannak kötelességei. Másrészt viszont — s éppen az előbb említett körülményből fakadóan — Szeged nemcsak saját lakói, hanem egyben — mivel megyeszékhely is lévén — valóban egész Csongrád megye érdekeit szolgálja. Ezt ezúttal csupán tényként állapítjuk meg, hiszen igazságtalan volna múltbeli mulasztások miatt bárkit és megbántani. Ez a helyzet sok vonatkozásban gazdaságirányításunk régi metódusából fakadt. Kár lenne azonban elhalgatni, hogy sok esetben szűklátókörűségéből, vagy helyi érdekek nem helyes képviseléséből is. Felhagyatgatni azonban a múltat, nem sok értelme lenne, de tanulságait érdemes megismerni.

És hogy a témával lapunk is foglalkozik, annak két körülmény az oka. Egyrészt a városi tanácsok egyre nagyobb önállósága, amely olyan ügyekben is — például a városfejlesztés — a helyi szervek kezébe adja a döntést, s az ezzel járó felelősséget is, ami régebben — vagy még ma is — megyei szervnek volt joga. De miközben a megye lejjebb adja a hatásköröket, sok olyan jogkör kap majd a megye is, ami eddig a minisztériumok, a

kormányzat hatásköre volt. A másik aprópót Sipos Géza elvtársnak, a szegedi városi pártbizottság első titkárnak a megyei párttervezeten elmondott felszólalása adja. Ennek lényege: Szeged teljes szívvel kész egész Csongrád megye rendelkezésére bocsátani tapasztalatait, szellemi kapacitását, és a jövőben maga is jobban figyel a megye más városainak hasznosítható tapasztalataira. Tehát ez a felszólalás — képletesen szólva — újabb kézzorítással adta hajlandóságát, hogy a régi baráti kapcsolatokat megújítsák és magasabb szintre emeljék.

Hiszen megyénk 5 városa csaknem azonos gondokkal küzd, legfeljebb a méretek mások. Egy-egy feladat megoldásához, egy kérdés jó eldöntéséhez más város tapasztalata, módszere (vagy elkövetett hibájának tanulságai!) segítséget adhatnak. Csak közelebb kell hozni egymáshoz a megye városait. Elképzelhető — ez az önállóság talaján most már lehetséges —, hogy bizonyos anyagi erőt is koncentrálnak. Amihez egy város ereje kevés, öté és a megyeé bizonyára elegendő lenne. Kezdeti lépés ebben a vonatkozásban a Csongrád megyei tanács anyagi segítségének Szegeden építendő 300 fős középiskolai kollégium. A döntés abból a reális felismerésből fakadt, hogy Szeged középiskoláiban 1400 „megyei” gyerek tanul jelenleg is!

Megyénk városainak sok a szükséglete De ha még közelebb kerülne egymáshoz az öt város, talán az egészségtelen rivalizálás is csökkenne, jobban megteremtődhetne annak feltétele, hogy bizonyos megyei fejlesztési koncepciók a reális szükségletek és a feltételeknek megfelelően valósulhassanak meg. Elképzelhető, hogy — a szükségletnek megfelelő — bizonyos sorrendiséget is könnyebben el tudnánk fogadtatni. Ebben a vonatkozásban a megyében is majd megalakuló tervek: a társadalmi tanács működése számára teremthetnének jobb feltételek.

A mikor városaink szorosabb barátságáról beszélünk, nemcsak a vezető testületekre gondolunk, hanem a városok lakosságára is. Egy szomorú körülmény — az árvíz miatt Makó lakosságának Váshelyre és részben Szentesre történt kitelepítése — elindított egy nagy-szerű folyamatot: olyan családok kötődtek tartós barátságot, akik azelőtt egymásról mit se tudtak. Hiszen sokszor többet tudnak az emberek egy külföldi országról, mint a szomszéd városról. A legtöbb embernek nem akad dolga arrafelé, így nagyon felületes az ismeretség. Sokan látják járnak Prágában, Moszkvában vagy Bécsben, mint a szomszéd városban. Szerre- zetten, közös szerződésbe, foglalva nagyobb tömegek mozgásával, szép programokkal a tavaszi-nyári hónapokban meg kellene kísérelni a „tömeges szomszédolást”. A Szegedi Szabadtéri Játékok hatalmas nézőtere, színpada 11 hónapig kihasználatlan. Ez is lehetőségeket kínál. Még a játékok Csongrád megyei nézőinek számára is valószínű hatással lenne. A nagyszerű Maros-part Makón, a csongrádi vadregényes Körös-torok, a szép szentesi liget, vagy a vásárhelyi légrék bizonyára megkapna sok szomszédot. Ez a megyén belüli „idegenforgalomra” is kedvező hatással lenne. Így az egyébként is meglevő politikai és társadalmi, a munkaerő-, gazdasági, kulturális, közlekedési, mezőgazdasági, vagy kereskedelmi kapcsolatok mellett a lakosság szélesebb köreire kiterjedő barátság fejleszhető ki.

Bizonyára gyümölcsözne a városok barátságára.

RÁCZ LAJOS

Terek, parkok, játszóterek

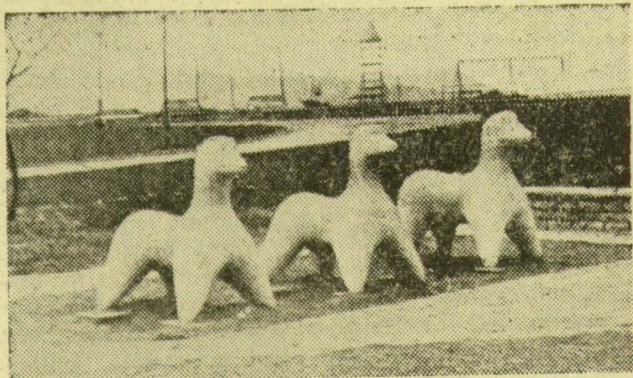
Közeneteg. Ez a város, mondjuk. Hiába villódnak esténként a neonok, csillognak a kirakatok, nem tudják elfeledtetni velünk, hogy aszfalt a földünk, hogy kormos, poros a levegőnk. Házak, kőfalak magasodnak sűrűn egymás mellé, lábunk pázsit helyett követ tapos. Benzingöz száll a levegőben. Idegesít, idegileg, egészségreleg gyötör és koptat bennünket az állandó nyüzsgés, zsúfoltság, rohanás.

Valóban ez lenne a város? Hiszen mindez inkább illik Dante poklához! És különben is. Mindennapjaink koránt sem tűnnek ennyire elviselhetetlennek. Valóban. Megszoktuk, hogy ilyen a város. Zaja, mozgalmassága hozzátartozik életünkhöz. Hiányába hamarabb betegszünk meg, mint meglátéba. Mégis, olykor jólesik néhány órára, vagy csak néhány percre „megszüntetni” önmagunk körül a várost.

Köztudott, hogy Szegeden aránylag sok a park. Az új lakónegyedek szellős építkezésével pedig még több lesz. A parkok részei a városnak. Fái, növényei frissítik a levegőt. Egyben az a környezet, melybe belépve magunk mögött hagyhatjuk a város zaját, nyüzsgő tömegét.

Azaz, ezt sokszor csak szeretnénk tenni. Mert sajnos erre nem minden parkunk alkalmas. Legtöbbje ugyanis — és ez ellen aligha tehetünk — kicsi. És az új lakónegyedek belső tereit is meglehetősen kicsinyre méretezték. Ezt is meg lehet érteni, hiszen a közművesített terület eléggé drága dolog ahhoz, hogy rajta inkább lakóházakat építsünk.

De a parkokat is lehet „bütorozni”. Vasbeton térelválasztókkal, kis facsoportokkal és más elemekkel megoszthatjuk. Felmérések tapasztalatok igazolják, hogy így a kis terület is sokkal több ember „elátására” képes. Ezeket az elemeket többnyire valamilyen okból megtagadjuk. Sokszor a pénzhány az oka és legálább ugyanannyiszor az, hogy nincs aki a tervezői elképzeléseket megvalósítsa. Magyarországon egyedül a Fővárosi Kertészeti Vállalat foglalkozik ilyesmivel. De örülnek ha önmagukat képesek ellátni. Vagyis Budapestet Nálunk — és az ország más városait is — az a baj, hogy nehezen akad kivételző egy-egy csoportra ivóvízra térellemre. Tízmilliók beruházásoknál az építései gyakran éppen a tízezer forintnyi Korondi utcai új orvosi rendelő. Belső kertjét mindenütt lezárják az épület négyzetes elemi, a

A köállatok lágy vonalai kiválóan ellenpontozzák a vasszerkezetek és a fák merevebb világát. Ugyanakkor az állatok vízszintes irányú, a fák és a fémjatekok függőleges szerkesztése még tágasabbá teszi az amúgy is nagy teret, a Petőfi-híd pesti hídfőjénél levő játszótér. És még egy érdekesség: ez Magyarország első parkja, amelyért szanáltak, vállalatot költöztettek el.

Kép egy svédországi játszótérről. Csak néhány szikla van körberakva. Hangulatos, remek ülő- és játszóhely a gyerekeknek. A középső kis körben még esti tábor-tűzet is lehet gyújtani.

tőségét, hogy különbözzünk. Hogy Tarján ne hasonlítson Miskolcra, Pécs új negyedeire, hogy az egyes tarján belsők ne egymást mintázzák sorra. Reméljük, egyszer erre is telti fog.

Vagy ott vannak például a Szegedi Tervező Vállalat építészének rajzai. Hirdetőoszlopok, szemégyűjtők tér-elemek, padok, ivókutak — vasbetonból. Még szinte mindegyik csak elképzelés. Pedig a város hirdetőoszlopai régesrég elavultak. A szemégyűjtők csúnyák és kevés van belőlük. Ha most nem is, később jó lenne terveik alapján elkészíttetni a szükséges elemeket, tárgyakat.

A város esztétikája. Nem éppen olcsó mulatság, de mindenképpen megéri a ráfordítást. Hiszen egy-egy facsoport, egy kő, egy vasbeton és fémforma, térellem, ivókút, hirdetőoszlop ezer és tízezer forint közti értékével hangulatos ad. Remek példaként kívánok ide az újszegedi Korondi utcai új orvosi rendelő. Belső kertjét mindenütt lezárják az épület négyzetes elemi, a

tégla és a vasbeton, az üveg és fém konstrukciója. És a szögletes szerkezetben egy ovális kő a földön. Mint egy víz csiszolta hatalmas kavics. Egy folt, amely jól ellenpontozza a szerkezet szögletességét. Remek építészeti megoldás az egész épület, értékét csak fokozza hangulatos belső kertje. „Csak” egy kő, melyet a Tömörkényi művészeti szak-középiskola tanulóik készítettek. Mindössze egy olcsó kő teszi hangulatosan meleggé a konstrukció kemény, szögletes világát.

Szávay István

Borkősavüzem

Elkészült a Kunfehértói Állami Gazdaság borkősavüzeme. Az új létesítmény gépi berendezését Olaszországból vásárolták, s azt a gyártó cég szakemberei szerelték fel. A próbagyártás után január utolsó felében helyezik teljes üzembe a gé-

Hány lakos — hány lakás?

Az 1970. január 1-i népszámlálás folyamatban levő részletes adatfeldolgozása kiadványából megtudhatjuk, hogy országunknak a fenti időpontban 10 millió 315 597 lakosa volt. Ez a több mint tízmillió hazánkfia 3 156 817 lakásban lakott. Tíz évvel

előtte, az 1960-as népszámlálás időpontjában 7 757 725 lakásban élt az ország 9 961 644 főnyi lakossága.

A fentiekből megállapítható, hogy a tíz év alatti 354 553 főnyi létszámnövekedésre 399 092 új lakás jutott. Más szóval és góromba számítással 35 újszülöttre nyíven új lakás esne elmeletben. Tehát minden nyolcadik új honpolgárra két új lakás is jutna.

Pillanatnyilag sem kétséges, hogy ez csak elméletben van így, mert a gyakorlatban a szaporulattal egy időben, ha nem is azonos számban, de mégsem elhanyagolható tényezőként, vult. (MTI)

sok lakás használhatatlanná válik, más szóval szanálásra kerül. Másfelől sok az olyan lakásigénylő, aki eddig társbérletben vagy albérletben lakott és most jutott önálló lakáshoz. Sokan költöznek az eddiginél nagyobb lakásba és átadják eddigi lakásukat olyanoknak, akiknek eddig nem volt saját lakásuk. Szóval a lát-szólag fölöslegben állt 44 539 lakás egészen biztosan nem marad üresen.

Az elmúlt évtized alatt nemcsak a lakások száma növekedett, hanem a lakás-állomány minőségi összetétele is lényegesen megjavult. (MTI)